

**Analiza informacji NIK o wynikach kontroli
sprawowania nadzoru przez inspekcje państwowe
nad funkcjonowaniem ferm zwierząt futerkowych
w województwie wielkopolskim
– pod kątem działań nadzoru budowlanego**

Warszawa dn. 20 października 2011 r.

I. Wstęp

W latach 2009-2010 Inspekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu skontrolowała 6 spośród 129 (dane według Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii w Poznaniu) ferm zwierząt futerkowych funkcjonujących w województwie wielkopolskim. We wszystkich przypadkach kontrolerzy Inspekcji stwierdzili nieprawidłowości.

Nieprawidłowości te były przede wszystkim związane z gospodarką odpadami oraz z prowadzeniem hodowli w obiektach, na pobudowanie których nie uzyskano pozwoleń na budowę lub eksploatowanych z naruszeniem pozwoleń. W wyniku tych kontroli do właściwych organów zostały skierowane zarządzenia pokontrolne oraz zawiadomienia, informujące o naruszeniu przepisów, m.in. przepisów ustawy – Prawo budowlane. Autorzy omawianej informacji NIK o wynikach kontroli z lat 2009-2010 napisali: *„Mimo iż wyniki kontroli w sześciu fermach wskazywały na poważne zaniedbania i nieprawidłowości, w tym ryzyko wystąpienia podobnych nieprawidłowości w innych fermach, to jednak porzeczano tylko na tych badaniach.”*

II. Założenia kontroli przeprowadzonej w I połowie 2011 r.

W I połowie 2011 r., na zlecenie Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Delegatura NIK w Poznaniu przeprowadziła kontrolę sprawowania nadzoru przez inspekcje państwowe nad funkcjonowaniem ferm zwierząt futerkowych w woj. wielkopolskim. Celem kontroli była ocena sprawowania nadzoru państwowego nad działaniem ferm zwierząt futerkowych w woj. wielkopolskim oraz ocena skuteczności nadzoru państwowego nad funkcjonowaniem tych ferm poprzez sprawdzenie przestrzegania przez podmioty prowadzące te fermy przepisów weterynaryjnych, budowlanych oraz ochrony środowiska. Delegatura NIK zleciła organom nadzoru weterynaryjnego i budowlanego oraz inspekcji ochrony środowiska skontrolowanie 23 ferm z terenu woj. wielkopolskiego, co stanowi 18 proc. ogółu. Badaniami kontrolnymi objęto lata 2009-2010. Fermi zostały wytypowane według wielkości hodowli (największe liczebnie stada).

Na zlecenie NIK kontrole w tym okresie przeprowadzili powiatowi inspektorzy nadzoru budowlanego w Gnieźnie, Grodzisku Wlkp., Kępnie, Kole, Krotoszynie, Nowym Tomysłu, Ostrowie Wlkp., Pleszewie, Poznaniu, Śremie i Wrześni.

III. Ogólne wyniki kontroli

W rezultacie postępowania kontrolnego w I połowie 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie oceniła sprawowanie nadzoru państwowego nad funkcjonowaniem ferm zwierząt futerkowych, w latach 2009-2010, głównie z uwagi na jego nieskuteczność.

NIK stwierdziła, że kontrole ferm zwierząt futerkowych przeprowadzane przez właściwe inspekcje wykazały, iż w 87 proc. kontrolowanych ferm nie przestrzegano wymagań ochrony środowiska, w 48 proc. (11 ferm) działalność hodowlana była prowadzona w obiektach nielegalnie wybudowanych lub użytkowanych, w 35 proc. działalność prowadzono niezgodnie z przepisami weterynaryjnymi. Tylko jedna ferma, spośród 23 kontrolowanych, spełniała jednocześnie wymagania budowlane, weterynaryjne i ochrony środowiska.

W rozdziale „Uwagi końcowe i wnioski” omawianej informacji NIK stwierdzono również:

„Fermi zwierząt futerkowych funkcjonujące na terenie województwa wielkopolskiego nie były wcale lub bardzo rzadko kontrolowane przez inspekcje nadzoru budowlanego i ochrony środowiska, a nadzór weterynaryjny nad tymi fermami sprawowany był nierzetelnie.

O nieskuteczności nadzoru państwowego nad funkcjonowaniem ferm zwierząt futerkowych świadczą wyniki kontroli tych ferm, przeprowadzone na zlecenie NIK, przez poszczególne inspekcje. Potwierdziły one występowanie nieprawidłowości, polegających na nieprzebrzeganiu wymagań ochrony środowiska, prawa budowlanego i warunków weterynaryjnych.”

W efekcie NIK wniosowała m. in do Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego o **sprawdzenie legalności wybudowania i użytkowania obiektów przez wszystkie podmioty prowadzące fermy zwierząt futerkowych w woj. wielkopolskim.**

IV. Szczegółowe wyniki kontroli nadzoru budowlanego

W wyniku kontroli ferm zwierząt futerkowych, przeprowadzonej w I połowie 2011 r., powiatowi inspektorzy nadzoru budowlanego wydali:

- 6 postanowień wstrzymujących prowadzenie robót;
- 9 postanowień o nałożeniu kar pieniężnych i mandatów w kwocie 12.400 zł;
- 2 decyzje w sprawie odmowy wydania pozwolenia na częściowe użytkowanie inwestycji oraz w sprawie obowiązku sporządzenia zamiennego projektu budowlanego.

PINB wszczęła 12 postępowań administracyjnych w sprawie samowoli budowlanych lub naruszeń warunków określonych w pozwoleniach na budowę oraz zgłosili 2 samowole budowlane organom ścigania.

Ustalenia kontroli przeprowadzonych przez PINB wykazują, że:

- 6 (26 proc.) podmiotów prowadziło fermy w legalnie wybudowanych obiektach;
 - 6 podmiotów prowadzących fermy nie dopełniło obowiązków określonych w Prawie budowlanym poprzez wybudowanie obiektów bez zgłoszenia rozpoczęcia robót lub eksploatację obiektów bez obowiązkowych przeglądów technicznych;
 - działalność 11 ferm (48 proc. kontrolowanych) prowadzona była w obiektach wybudowanych nielegalnie lub w sposób istotnie odbiegający od warunków udzielonego pozwolenia na budowę, w tym:
 - PINB w Poznaniu wszczął 1 postępowanie administracyjne w sprawie samowoli budowlanej, po stwierdzeniu, że na jednej z ferm inwestor w latach 2000-2010 wybudował bez pozwolenia na budowę 13 wiat w konstrukcji stalowej oraz budynek gospodarczy. PINB powiadomił też policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 90 ustawy – Prawo budowlane,
 - PINB w Kole wszczął 3 postępowania administracyjne w sprawach dotyczących zbudowania bez pozwolenia na budowę 3 wiat oraz zbudowania 8 pawilonów w sposób istotnie odbiegający od warunków pozwolenia na budowę, a także wydał postanowienie w sprawie wstrzymania prowadzenia robót i wykonania niezbędnych zabezpieczeń oraz decyzję nakładającą obowiązek sporządzenia zamiennego projektu budowlanego wybudowanych pawilonów,
 - PINB w Ostrowie Wlkp. wszczął 2 postępowania administracyjne. Jedno w sprawie samowoli budowlanej, polegającej na wydłużeniu 11 istniejących pawilonów do długości 185,4 mb. (postępowanie prowadzi też prokuratura rejonowa). Drugie w sprawie odstępstwa od udzielonego pozwolenia na budowę, polegającego na wybudowaniu przez inwestora większej liczby pawilonów niż to wynikało z planu zagospodarowania i projektu oraz pozwolenia na budowę, a także na dobudowaniu do budynków technicznych wiat stalowych.
- Natomiast po zakończeniu kontroli Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wystąpił do PINB w Pleszewie z informacjami o naruszeniu warunków pozwolenia na budowę w dwóch fermach.